

դարցնե՛ն, խոստացա՛ւ ՍէնՖրանսիս անչորսը՝ որդւոյն՝ Նոյի բ իշխանին դաստիարակութեան հոգն իր վրան աւանդւլ, և խորհուրդ տուաւ թագաւորին որ կրտսերն ի ալայսինքն Տօն Փետրուօն՝ Աիկիլիոյ Իսնդէսդապլին յանձնէ։ Ուօժէ համազուելալ թէ իր եղբօր որդիքը այսպիսի է մաստուն պաշտօնեայնեւրու հոգատարութեանը տակը մեծնալալ՝ անշուշտ առ ինքն ունենալու հնազանդութիւնին, և պարտականութիւնին աղէկ պիտի ճանաչն, հաւանեցաւ լէօնծիօի խորհրդին ու յանձնեց տղաքը այս երկու պաշտօնէկց, և ինքն ալ իր Սաթիլտ քրօջը մէկ հատիկ աղջկանը Սոսեթթանիս վրայ հոգ տարաւ, կերպ կերպ վարպետներ վարձելալ, և մէկ խօսքով անոր դաստիարակութեանը համար բան մը չխնայելալ։ Լէօնծիօ Սիֆրետիին դղեալը Բալլարմա քաղաքէն երկու մըն հեռու Պլեմետ քաղաք տեղ մը կըլլար. հոս էր որ այս պաշտօնեայն կըսարապէր, Նոյի բօր մը Աիկիլիոյ թագաւորական դահլը ելլելու արժանի իշխան մը ընել. և ՚ի սկզբան գլղեցիկ բնաւորութիւններ նկատելալ այս իշխանին վրայ, անանկ կապուեցաւ հետը իբրեւ թէ ամենեւին զաւակ ունեցած չըլլար. սակայն երկու աղջիկ, ունէր, առաջինը

Տարակոյս չունիմ թէ մասնակից էք իմ ներքին համոզմանս ըստ այսմ մասին , ուստի հաւաստի եմ թէ ամենեւին շնորհմբ պիտի չնայեք աւելցնելու համար խորմի ազգային զօրաց թիւը :

Գաղղիացւոց կայսեր քաջամարտիկ զօրաց մոտ ըրիմ գործակցութիւնը և ի միասին ստացեալ փառքը ևս առաւել պիտի ամրացնեն զմիաւորութիւնը՝ որ կայ այս երկու ազգաց մէջ :

«Աւրախ սրտիւ կրճանուցանեմ թէ Վաստիոյ հետ քաջադրութիւն մը հաստատեցի , ուսկից ծանրակշիռ բարիքներ կը յուսամ արեւելեան մէջ ձին համար : Վալլէ Վիսցեալ Վահանգաց հետ քաջադրութիւն մը ըրի վասն կարգադրութեան զանազան վէճերուն՝ որ երաժ են ի մէջ Վնգղիոյ կառավարութեան և Վիսցեալ Վահանգաց :

«Հասարակաց եկամտից վեճակը կատարեալ գոհունակութիւն կը պատճառէ ինձ : Չե՛ր խոհեմութիւնը նպատակաւորաց պիտի ըլլայ միշտ երկրագործութեան , վաճառականութեան և ձեռագործ արուեստակերտութեան » :

Վահանգաց թիւերը կը վերջանայ , ծանուցանելով թէ թագուհին յոյս ունի յաջող վախճանաւ մը լրմնցնելու զպատերազմը :

() Եւրոպայի թիւերը կը վերջանան իւրաքանչիւր 2-14 թուոյն մէջ հետեւեալ ծանրակշիռ յօդուածը կը կարգաւորէ , զոր փարիզէն ամսոյս 9ին ըստ նոր տուեալի՝ կը գրեն նոյն օրագրութեան :

« Վաստիոյ Վիսցեալ լրագրիւր՝ հասարակեց յսկիզբն իւր ոչ պաշտօնական մասին , թոյլ տալով լրագրոյն մէկ յօդուածը , և այս վերստին յատուկ հասարակութիւնը՝ նոյն յօդուածոյն նըշանակութիւնը աւելցուց : (Յիշեալ անգղիական լրագիրը կըսէ , թէ յետ այսորիկ միայն) Վեփստ գալիս լրագրի լրացումը , այլ Վալլէ ստացման վրայ , որ պիտի մնայ վեճաբար քաջակցաց իշխանութեան ներքեւ իբրեւ երաշխաւորութիւն վասն ապագային : Աւստի կը տեսնուի թէ արեւմտեան տէրութիւնները չորս երաշխաւորութիւն ներքեւ աւելի բան կը պահանջեն Ռուսիայէն : Բայ յայտնանք գետնական կերպիւր կը յատկացնեն Վնգղիոյ զետեղութիւնը՝ հաստատելով Վալլէ Վիսցեալ լրագրի լրացումը : Վաստիոյ հրգոյն ճշմարտութեանը ապացոյց մը կրնայ համարուիլ ուրիշ տեղեկութիւններ , որոց համեմատ կը տեսնուի թէ ծովային հմուտ պաշտօնաւորներէն քննութիւններ ըլլալով , իմացուեր է որ Ռիստիկ նաւահանգիստը՝ իւր պատուական դիրքը համար ի հիւսիսային ծովագերքը , խիստ յարմար է զինուորական աղւոր հաստատութիւն մը ձինուելու : Վնգղիացի ծովագետը այս առաջարկութեան վրայօք տեղեկագրութիւն մը արդէն ընդունած է քանի մը ամիսէ հետէ : Եւ թէ Վաստիոյ հետ հաստատուած քաջակցութեան չափոր Ռուսիան կարող ըլլայ դէմ դնել այս զինուորական նաւահանգիստին հիմնադրութիւնը , ըստորում Ռիստիկ ծովագետանի կը վերաբերի » :

«Այնչ անուն» Վնգղի իշխանէն տարուան մը մեծ և յոյժ գեղեցիկ տեսիլեամբ , ու կրտսերը որ փօստի կը կոչուէր ծնած ատեն մօրը մահը պատճառած՝ դեռ օրօրոյն էր : Վնգղի լրագիր թէ սիրոյ զգացմունքը տանելու կարող հասակը հասան , փոխադարձ սէր մը զգացին իրարու վրայ , և թէպէտ առանձնակի խօսակցութեան համարձակութիւն չունէին , բայց և այնպէս իշխանը երբեմն երբեմն այս բանին առիթ մը գտնելով , և ազէկ կրնալով շահիլ այս թանկագին փայլեցանքներէն , ստիպեց վերջապէս Վիֆուէտիին ազդիկը , և հաճութիւն առաւ անկից իր միտքը դրած մէկ գաղափարը ի գործ դնելու : Եւ չիշխ նոյն ատեններն պատահելով՝ որ Վիֆուէտի թագաւորական հրամանաւ կը գլխէն շատ հեռու գաւառ մը ծանապարհօրդէ : Վնգղի չուգէց այս առիթս ձեռքէ փախցնել , և իր միտքը դրած գաղափարը ի գործ դնելու յարմար առնելու գատելով այս միջոց , իր խուցին պատէն մէկ անցք մը շինել տուաւ ուսկից Վնգղին խուցը կը լլուրէր , այս անցք փայտէ փորքով (զմեծ յով) մը գոցուած՝ բացուէր կը գոցուէր առանց տեսնուելու , որովհետեւ այնպիսի սեղմամբ յօդուած էր սենեկին պատին վրայ ծղոճ զարդէ :

— Վնգղին դեկտեմբերի 1-13 ամսաթուով կը գրեն , թէ յիշեալ մայրաքաղաքին մէկ վաճառատունը՝ այսինքն պարոնայք Վրանտիս է Վէլքերշէյմ խիստ մեծ յանձնարարութիւններ ընկալան Վնգղիայէն խուրճի զօրաց բանակին համար : Վիչ ժամանակի մէջ յիշեալ վաճառատունը պիտի յանձնէ , 30-000 մուշտակ (քիւրք) 30-000 մուշտակէ գլխարկ , 60-000 զոյգ ֆանէլա վարտիկ , 60-000 զոյգ ձմեռուան ձեռնոցներ , 60-000 զոյգ գուրպակ (չորապ) , և այլն : Վնգղի բանը այս յանձնարարութեանց մէջ 400 տախտակէ տներու ձինութեան պատուէրն է , որոց իւրաքանչիւրոյն մէջ 24 անձինք կարող պիտի ըլլան բնակելու : Ինչպէս կը լինի , այս բանակի տները Վիֆուէտի մէջ կը ձինուին , և արդէն երբեք նաւ վարձու բռնուեցան ի թրեւտ յիշեալ բաները խուրճ փոխադրելու համար :

() Ռիստիկ առաջարկութիւն մը կարգաւորեցաւ Վնգղիոյ բարլամէնթին ամսոյս 2-14ին նիստին մէջ : Վնգղի օրինօք՝ կառավարութեանը իշխանութիւն կը տրուի , որ 1500 հոգի առաւել զօրաժողով ընելով ուրիշ ազգերէ , օտարական գունդ մը կալով : Եւ որոշ ճշմարտութիւն յայտնեց , թէ Վաստիոյ հետ եղած քաջադրութիւնը չիշտ և որոշ բան մը չի պարտաւորեցրել , և ամենեւին պատերազմի հաղորդակցութիւն մը պիտի չըլլայ տարւոյս վերջը : Ի վերայ այս ամենայնի յիշեալ քաջադրութիւնը ազէկ յոյսեր կուտայ :

Թոյլ տալով լրագիրը դեկտեմբերի 5 թուոյն մէջ ըստ նոր տուեալի՝ քիչ մը ընդարձակ կը խօսի ամսոյս 2ին հաստատուած քաջադրութեան վրայօք , և ի մէջ այլոց կրտէ թէ Վնգղի թշուա մութեան գործքեր ծագելու ըջան Վաստիոյ և Ռուսիոյ մէջ , խօսք եղած է որ անմիջապէս վնասողական և պաշտպանողական քաջադրութիւն մը հաստատուի Վնգղիոյ , Գաղղիոյ և Վաստիոյ մէջ : Բայ յայտնանք՝ դեկտեմբերի 2ին քաջադրութիւնը կը պարտաւորէ այս պայմանը , այսինքն թէ տարւոյս վերջէն առաջ հաստատուեն և տեղեկան հաշտութեան մը հիմունքը : Եւ թէ Վնգղին ի մէջ Ռուսիոյ և պատերազմող կողմանց , Վաստիան Վնգղիոյ միաբանութեան անմիջապէս հարկաւոր միջոցները ի գործ պիտի դնէ՝ յիշեալ քաջադրութեան ոյժ տալու համար :

Սենթ Ռիստիկոյ դեկտեմբերի 3 թուոյն մէջ , Վնգղի լրագիրը լրոր Վնգղի թիւերը տը թէ տը թէ հետեւեալ շնորհեցական նամակը յուղարկեց Ռուսիոյն մէջ եղած անգղիացի ամէն հիւպատոսաց :

«Թագաւոր» , 20 Դեկտեմբեր 1854 .
«Յարգելի Տէր ,
«Վնգղի լրագիրը քանի մը ամսոց ընթացքին մէջ , չորս ծանրակշիռ կարգադրութիւններ հաստատեցան օսմանեան կառավարութեանէն , որոնք թէ թէ արժանաւոր գործունէութեամբ ի գործ դրուելու ըլլան , մեծամեծ բարիքներ պիտի ծնուին , որ բնական աչքը այս ճարտարութիւնն նկատելու անկարելի էր : (Յարգելի ճարտարապետ մը , որուն Վնգղի շատ բարիք ըրած էր , այս գործն զաղանապէս և մեծ խնամք ձինեց :
«Ռիստիկոյ Վնգղի ատեն տանէ այս անցքէն իր տիրուհւոյն խուցը կը մտնէր , ազէկ զգուշանալով անոր բարեբարութիւնը չարաչար ի կիրարկանէին , որով թէ Վնգղի անխափանութիւն մ'ալ ըրած էր , թոյլ տալով իշխանին որ իր խուցը գաղտնի մուտք մը ունենայ , գտնէ սա ապահովութեամբն էր որ ան ալ իրմէն մի միայն սուրբ սէր մը պիտի պահանջէ : Վիչեր մը Վնգղի ըստ սովորութեան Վնգղին խուցը մտնելուն՝ զինքը շատ արամած գտաւ , որովհետեւ ասիկա իմացած էր թէ Ռոսիոյ ծանր հիւանդ է , և թէ Վիֆուէտին կանչել տուած է որպէսզի անոր իբրեւ տէրութեան մեծ ատենադպրի յայտնէ իր վերջին կամքերը , ուստի արդէն իր սիրելի Վնգղի թագաւորական գահը բարձրացած էր և ակայէր , և վախճալով որ գտնիկ կը լինի նոյն բարձր աստիճանին մէջ այս երկիւղալի իր վրան անսովոր շարժում մը կը պատճառէր ու դառն արցունք թափելու տար իրեն : Տակաւին արցունքներն աչքն էին , երբ Վնգղի ներս մտած էր , որ զինքը այնպէս տրտմած տեսնելով՝ հարցուց . ի՞նչ , կուրսա՞ծ իրորդ , ի՞նչ հետեւութի պէտք է որ հանեմ ազգից , ի՞նչ բան կրնայ արդեօք ձեզ աչքբան տրտմեցնել : Տէր , պատասխանեց Վնգղի , չեմ կրնար պահել քեզմէ տառապանացս պատճառը , գիտցի՛ր ուրեմն որ հօրեղբայրդ թագաւորը մեռնելու վրայ է ու դուն անոր պիտի յաջորդես , ուստի քանի որ կերեալ կայեմ , թէ որքան այս քու նոր աստիճանդ պիտի հեռացնէ զքեզ ինձմէ , ստոյգ կըսեմ թէ մեծցաւ կըզգամ . ինքեանկալ մը սիրահար աչքը ձինայի բանի մը վրայ , ու ան որուն վրայ էր իր միմիայն փափաքը ուրիշ մը իշխանութեան տանն եղած ատեն , ալ հազիւ թէ ազգեցութի կրնէ վրան՝ գահը բարձրանալէն ետեւ : Համարէ յառաջանութեան Վնգղի , համարէ բանակաւորութիւն արտիս մէջ զանազան այլալուծութիւններ կըզգամ որ միտքս կը յուզեն և վրադ ունեցած բոլոր վատահոգութիւնս փրկար կը հանդարտեցնէ զայն : Եւ թէ քու զգացմանդ հաստատութեանը վրայ կը կանխարարեմ , այլ իմ բաղրիս վրայ է կասկածս : Սիրուն Վնգղի , կրկնեց իշխանը , երկիւղաքաղցր է ու կարգարացնէ իմ քու հրապարակ նայդ վրայ ունեցած սէրս , բայց կապահանքդ

նին այս տէրութեանը համար՝ անոնց անմիջական կամ գիտեալական հետեւութիւններով : Վնգղի կարգադրութիւնները՝ Բարձրագոյն Վրան հրամանաւ ծանուցուեցան Վնգղիոյ դեսպանատանը :

« Յիշեալ կարգադրութեանց առաջինով » նըշանաւ որ բարեբարութիւն մը հաստատեցաւ օսմանեան տէրութեան քրէական իրաւասութեան գաղափարական քննութեանը մէջ : Վնգղի նոր ապահովութիւններ տրուեցան ի պաշտպանութիւն անմեղաց և ոճրագործութիւնները երեւան հանելու համար : Վնգղի այսպիսի քրէական գաղափարներ մը մէջ , թէ օսմանեան և թէ քրիստոնէայ վկայից վկայութիւնը կատարեալ հաւաստութեամբ պիտի մտիկ ըլլուի :

« Վրիտրդ կարգադրութեան նպատակն է առաջը առնուլ անկարգութեանց և անագործի բռնութեանց » որք յաճախապէս գործուեցան Բարձրագոյն Վրան ծառայութեան մէջ գտնուող անկանոն զօրքերէն կամ անպաշտօն անձինքներէ որոնք անձնատուր ըլլալով իրենց կրիցը , սովորութիւն ըրած են գոյանալու և սպաննելու :

« Վրիտրդ կարգադրութեան ցորենին » օսմանեան երկիրներէն դուրս ելելու ազատութիւն կը տրուի , որ ժամանակէ մը ի վեր արգելուած էր :

« Վերջապէս չորրորդ մարդասիրական կարգադրութեամբ բոլորովին կարգիւրի Վրաստանի և Չեքքի գերիներու առուուորք : Ստորում օսմանեան կառավարութիւնը մեծ օգուտ կը համարի այս կարգադրութեանց հաստատութիւնը վասնորոյ մեծագոյն կը ջանկար և կը փափագի որ անոնք յարատեւ և զգուշաւոր կերպիւր ի գործ դրուին , և անոնց փրկուէտ ներգործութիւնները ամէն տեղ տարածուին » ոչ միայն մարդասիրական վեհանքն նպատակաւ , այլ վասն բարօրութեան և յառաջադիմութեան տէրութեան մը , որուն պահպանութիւնը յառաջադիմական ոգով , Եւրոպայի քաղաքականութեան գլխաւոր սկզբունքներէն մէկն է :

« Վնգղի մեծ գործոյն կատարմանը համար , կը խորհիմ թէ ձեր արթութիւն ուշադրութիւնը և ձեր անշահախնդիր ազգեցութիւնը կրնան հարկաւորաւոր օգուտաւոր ըլլալ : () Եւ Վնգղի լրագիրը պաշտօնաւորները , որոց պարտաւորութիւնն է հոգ տանիլ մտերմարար այս բարեկարգութեանց գործադրութեանը վրայ , պիտի ստիպուին զանազան աւանդական նախապաշարմանց դէմ դնել : Վնգղի իրենց պարտաւորութիւնը կատարելով՝ ներհական օգուտից յաղթելու պիտի աշխատին : Կառավարութեան արթնէն հետեւի գտնուելով , յիշեալ կառավարիչ պաշտօնաւորները բնականաբար կարօտ են օգնութեան , յորդորանաց և քաջաբերութեան : Եւ ըստ ուրում Ռուսիոյն տանի հետ ունեցած մեր բարեկամական կապակցութիւնները խիստ մոտեցիմ և անկեղծ են , ուստի այսպիսի օգնութիւն մը ուրիշ լաւագոյն աղբիւրէ մը չի կրնար գալ անոնց բայց միայն ի ձեռք և ուրիշ քաղաքները եղած ձեր պաշտօնակիցներէն : Վնգղի անտարակոյս

մեծ ջերմութեան շնորհիւ պիտի ունենայք այս դաշնակցութեան ոգւոյն վրայ, որով այս երկու տերութիւնները մտերմաբար միաւորեալ են վասն ընդհանուր գործակցութեան:

Վերայ այս ամենայնի կրպարտաւորում յուշածել ձեզ թէ, ամենէն մտերմ միջնորդութիւնը այս նիւթոց մէջ օրօնք անմիջական հաղորդակցութեան ունին տերութեան ներքին գործոցը, պէտք է ի գործ դրուիլ խոշմում թէ և արժանաւոր յարգանք ցուցնելով վասն իրաւանց վեհապետին կամ տեղական կառավարութեան: Աւստի կրնաք հսկողութիւն ընել, խրատ տալ, նաեւ յանդիմանութիւն ընել, առանց պատշաճողութեան սահմանները անցնելու: Եւ եթէ այս ամէն ջանքը անյաջող մնան, յայնժամ հարկ է ձեռք բերել Ռեւիւի Ռիտանիոյ կառավարութեանը և այս դեպքանստանք իմացը, նեղ, հաւաստի ըլլալով թէ արդարութիւնը թէպէտ քիչ մը ուշ, բայց վերջապէս կատարեալ կերպիւ ի գործ պիտի դրուի: Այս չորս կարգադրութեանց վերաբերեալ հրովարտական տեղեկութեանց և ուրիշ ծանուցագրոց օրինակները առաջակայիս մէջ ծրարեալ են, ու թուրքերէն, անգղիարէն և գաղղիարէն լեզուով են: Այս գրութեանը կրնայիս յուղարկուիլ ձեռքանի մը ամիս յառաջ, եթէ գտնարին արդեւ քննարկ ծագած չլլայիս վերահաս դէպքերէ պատճառեալ որոց վրայոք հարկ չէ խօսիլ այժմ:

Քիչ պէտք է այս չորս կարգադրութիւնները ըստ ինքեան արդէն ծանուցեալ են ձեռք, ինչպէս նաեւ հասարակութեան ըստ մեծի մասին, ի վերայ այս ամենայնի առաջիկայ շրջաբերականը այնպիսի ժամանակ մը պիտի հասնի ձեռք, որ առանց գործադրութեան քանի մը փորձերը պիտի օգնեն ձեռք անմիջապէս ձեռք հսկողութիւն սկսելու գործնական գատողութեամբ և ազդու կերպիւ մը, որպէսզի աղէկ հիմնադրուին յիշեալ օգտակար կարգադրութիւնները:

«Ստամբուլ յարգանք»

«ՍՏԱՄԲՈՒԼՈՍ ԶԸ ՌԵՏԳԼԻԳ»

Բրուսիոյ օրենսդիր ժողովոյն բացուելու առթիւ, վեհապառ թագաւորը անձամբ ատենախօսութիւն մը ըրաւ, որուն մէջ հետեւեալ կերպիւ կրթօրի արեւելեան կուսւոյն վրայօք:

«Յաւաքի սրտիւ կրթութեամբ, յարգոյ լեարք, զարինահեղ պատերազմը որ ծագեցաւ Լեւոնպիոյ տերութեանց գերդաստանին զօրաւոր անդամոց մէջ: Մեր հայրենիքը տակաւին ազատ է այս գաղաղութեանէն, և խաղաղութիւնը կը շարունակէ ապաստանարան մը գտնելու մեր երկիրը: Եւ որ պատճառներ ունիմ յուսարու թէ գուցէ շուտով պիտի յաջողուի ընդարձակ հաւաքագործութեան մը հիմունքը հաստատելու: Պնդապէս միաւորեալ ըլլալով Լեւոնիոյ հետ, նմանապէս Վերմանիոյ մնացեալ մասին հետ, պարտք պիտի համարիմ ինձ յետոյ ինչպէս նաեւ առաջ, պաշտպան ըլլալ չափաւորութեան, օտար

ալ չափազանց են ու կրկնապէս իմ սէրս, և եթէ ներքին է ըսելը, քու առ իս ունենալու յարգողալ չէ՛ չէ մի կարծեր թէ քու ճակատագիրդ կրնայ իմինէս բաժնուիլ, քեզմով միայն և քեզմով միշտ ես պիտի կարենամ երջանիկ և ուրախ ըլլալ, ցրուէ ուրեմն, հանէ մտքդ անհիմն երկիւղը որ չգայ մեր այսպիսի քաղաք վայրկեանները խռովէ: Այժմ հիշեցէ՛ք Վիֆաէտիին աղէկը, շարունակելով իր խօսքը, մէկ մը թագը գլուխդ գնեցնէ ետեւ, հպատակներդ քեզի թագուհի՛ թագաւորներու երկար յաջորդութենէ սերունդ իշխանուհի մը պիտի ընտրեն, որուն ճառագայթող կուսական կնկըր նոր գաւառներ յիշտի յաւելցնէ քու տերութեանդ, և գուցէ դուն ալ, աւաղ իմ բաղդին, չպիտի պարապը հանես քու բոլոր հպատակացդ անկախութիւնը և պիտի զոհես քու էն քաղաք իղձերդ: Այժմ կրնայիս իշխանը, սաստիկութեամբ, ինչու, ինչու կրնամ սիրտ յօծար ես զքեզ նեղելու, ապագային համար նեղացուցիչ գուշակութիւններ ընելով, եթէ Լեւոնիոյ հօրն զօրս մահը կամենայ ու գիտ Վիկիլիոյ տէր ընէ, կերպնում քեզ, թէ բոլոր արքունեացս առջև քու վրայդ ունեցած յօ

տերութեանց անկախութիւնը ճանաչելու և խաղաղութեան: Եթէ յիշեցաք դիպուածոց իրաց պարտաւորութիւն մը ծագելու ըլլայ ինձ աւելի ազդու կացութեան մը մէջ գնել Վիֆաէտիին, հաւաստի եմ թէ իմ հաւատարմ ժողովուրդս իւր սովորական անձնուրացութեամբը յանձնառու պիտի ըլլայ հարկաւոր եղած գոհելը ընելու: Այսպիսի դէպքերու պատրաստ գտնուելու համար, իմ զօրաց բանակին ուժը աւելցնել տուի, մասնաւոր գնդեր միաւորելով անոր, պատերազմին հարկաւոր նիւթերը ընցընելով և փոխառութիւնը ի գործ գնել տալով, որուն իւր հաճութիւնը տուած էր օրէնսդիր ժողովը: Այս կերպիւ Բրուսիոյն պատրաստ կը գտնուի ամէն ժամանակ վտահաւորութեամբ մտնելու պատերազմին դաշտը՝ պահպանելու համար իւր օգուտները և իւր եւրոպական կացութիւնը, եթէ քաղաքական պարագաները սպառնական կերպարանք մը կ'առնուն, որ կրպարտաւորէ զմեզ ի մարտ մտնելու»:

Յարգոյ վերադարձուց Վրաշապոյ,

Ի վերջ, 16 Դեկտեմբեր 1854:

Վստահ ըլլալով ձեր ազգասիրական և արդարաւոր զգացմանց վրայ, կաղաչեմ խանդաբար զի բարեհաճեցիք հրատարակել հետեւեալ ամենահարկաւոր յայտարարութիւնը:

Գիտեք որ Վախի լրագրոյն սեպտեմբերի 9 թուոյն մէջ Վախի տարու սուրբ Խաչի գաղղիոյն վրձնահանութեան վրայօք, քանի մը հարկաւոր տեղեկութիւններ գրուեցնէ ետեւ, իմաց կը տրուի որ յետագայ տոմսակները շահեցան,

Թիւ 172	• • •	ԴՆՇ 15.000
• 2161	• • •	7.500
• 1219	• • •	4.500
• 787	• • •	3.000

ԴՆՇ 30.000

Սախիւ հետեւեալ ազգարարութիւնը ևս կուտայ այս տոմսակաց վրայօք:

«Այս վաստկող տոմսակներուն տէրերը պէտք է որ մինչև չորս ամիս իրենց տոմսակը ներկայացնեն սրբազան Պատրիարքին և ինչպէս բաժին նին առնեն: Եթե անպէս դուրսի երկիրները գտնուողները պէտք է որ մինչև չորս ամիս հոս մեկուն ձեռքով տոմսակներ ներկայացնել տան և բաժինն ընդունին, Չորս ամիս պայմանաժամը լրանալէն ետեւ, թէ որ տոմսակները ներկայացուած չըլլան, տոմսակին բաժինը գաղղիոյն իրաւունքն է»:

Երգ՝ այս վերջի պայմանէն պարտաւորեալ եմ, ըստորում չորս ամիս ան պայմանաժամը լրանալու վրայ է, փութալ ծանուցանել հրապարակաւ, թէ իմ երկու քորքս Վարդուհի և Սարիամ անուն ծախու առին ըստ ժամանակին 2161 տոմսակ, որ շահեցաւ 7500 ԴՆՇ, ինչպէս որ գրուած է Սախիւ մէջ, Ուստի այս բաղաւորութիւնը Ստամբուլ մէկ ողորմութիւնը համարելով, տճապարեցիք նոյն տոմսակը ներկայա

ժարամտութիւնս պիտի յայտնեմ: Վրայ ըլլայ ըսածիս ինչ սրբազան բան որ կայ մեր մէջը:

Այս խօստմունքներէս վստահանալով Վիֆաէտիին աղէկը, խօսակցութեան մնացորդը թագաւորին հիւանդութեանը վրայ դարձաւ: Իշխանը հոս ալ յայտնեց իր բնաւորութեան բարութիւնը, որքան թագաւորը, զորնոր ողբալու շատ առիթ չունէր: Բայց արեւակցութեան ուժը ցաւել տուաւ իրեն այնպիսի իշխանի մը վրայ, որուն մահաւորը ինքը պակ պիտի կապեր գլուխը: Ողորմելի՛ն Վաշգէտ չէր գիտեր գլխուն գալքը փորձանքները, օր մը Վիկիլիոյ Գոնգեպագլը հարկաւոր գործերու համար Վերմանիոյ պալատը եկած ըլլալով, զինքը տեսեր էր երբ ասիկա հօրը սպարանքէն դուրս կ'ըլլէր, և անոր գեղեցկութեանը զարնուելով՝ երկրորդ օրուընէ իրեն կնուութեան էր ուղեր: Վիֆաէտի իր հաճութիւնը տուած էր այս ամուսնութեան, բայց Ուստի մահը վրայ գալով ի կախ կըմնար: Եւ զՎաշգէտ քանքէս բնաւ տեղեկութիւն չունէր Վ

(Պատի շարունակութիւն)

Թարգմանեց ի գաղղիերէն խալի:

ցնեւ տալ ուր որ հարկն է: Բայց գաղաղաբար մինչև ցայսօր չըրցանք յիշեալ 7500 ԴՆՇ իրաւունքին ստանալ, և գուցէ ժամանակ մը պիտի ուշանայ նոյն տոմսակին վճարումը: Վասն որոյ, որպէսզի յետոյ չստուի թէ «Չորս ամիսը անցած է, տոմսակին տէրերը դրամ պահանջելու իրաւունք չունին», կաղաչեմ յարգոյ վերադարձուց, այս յայտարարութիւնս, որ ամենա հարկաւոր է ինձ համար, ձեր պատուական լրագրոյն առաջին թերթին մէջ հրատարակելու շնորհ ընէք, կանխիկ ընդունելով զհաւաստիս մտերմ երախտագիտութիւն և յարգանք իմաց:

Յիշանկէս Սիմէ Կարապետեան:

Եւստի Բանթալիի լրագրոյն գեկտեմբերի 12-24 թերթին մէջ կըկարդամք:

«Հաւաստի մօտեւ տը Նեպրոտոնի պաշտօնական նամակը՝ զոր ժամանակ և տեղ չունենալով, չիկրցանք հրատարակելու մեր վեքին թուոյն մէջ: Այս պաշտօնական նամակը՝ որ լեցուն է անընդունելի պայմաններով, Ուստի արտաքին գործոց պաշտօնեայէն յուղարկուած է մօտեւ տը Պուտպէրկ սեպուհին որ Նիկիդայոս կայսեր գետաւան է ի վերջին:

Գեղարար, 25 Դեկտեմբեր 1854:

«Սեմարգոյ Սեպուհ»

«Օտանդան կողմերէ մեր ընդունած տեղեկութիւնները կապացուցանեալ մեզ թէ այժմեան պարագայիս մէջ գրեթէ բոլոր գերմանական տերութիւնները զբաղեալ են միայն միեւնոյն երկիրը վրայօք, այսինքն չըլլայ որ արեւելեան գործոյն պատճառաւ երկարաւորութիւն մը ծագի ի մէջ գերմանական երկու մեծ տերութեանց, որով կարելի է վտանգի մէջ ինչպէս ընդհանուր հայրենեաց անդորրութիւնը և գոյութիւնը իսկ գերմանական դաշնակցութեան: Հաւատարմ մնալով միշտ քաղաքականութեանը՝ որուն հետեւեալ այս ցաւալի վեճին սկիզբէն ի վեր, և ցանկալով անոր աղէտալի հետեւութիւնները՝ որչափ որ կարելի է, ամենէն նեղ սահմանաց մէջ ամփոփել, կայսրը մեր վեհապառ տէրը կամեցաւ առաջիկայ դէպքիս մէջ և որչափ որ կրնայ կախուիլ իրմէ, պահպանել Վերմանիոյն հարուածոց որոց ենթակայ կրնար ըլլալ այս պիտի դիպուածի մը մէջ: Ուստի իշխանութիւն կրտուի ձեռք, մեծարգոյ սեպուհ, յայտնուելու Բրուսիոյ դաշինքին թէ կայսրը յօժարամիտ է մանաւանդ ըլլալ խաղաղութեան վերաբերեալ բանախօսութեանց, որոց հիմունքը ըլլան վարը գրուած չորս առաջարկութիւնները, այսինքն:

1. Բնդհանուր երաշխաւորութիւն տրուի հինգ տերութիւններէն վասն կրօնական և քաղաքական իրաւանց թուրքաւորութեան կրօնի:

2. Դանուբեան իշխանութեանց վրայ պաշտպանութիւն ըլլայ հինգ տերութիւններէն ի միասին՝ նոյն պայմաններով որ գրուած են Վարձրագոյն Բրուսիոյն հետ ունեցած մեր դաշնագրութեանց մէջ ի նպատակ նոյնի (Իշխանութեանց):

3. Վերմանիոյ քննութի 1841ին դաշնագրութիւնը՝ որուն ընդունելուն Ուստիան դէմ պիտի չըլլէ, եթէ Սեպուհը որ գլխաւոր մասնակից կողմն է այս դաշնագրութեան, իւր հաճութիւնը կուտայ:

4. Դանուբի նաւարկութիւնը ազատ ըլլայ որ իրաւամբ ազատ մնացած է, և որուն արգելք դնելու երբեք միտք չունեցաւ Ուստիան:

«Այս որոշումը անտարակոյ հիմնեալ է ի վերայ ենթագրութեան թէ արեւմտեան տերութիւնները մտերմաբար ի գործ պիտի դնեն իրենց խոստումը զոր ըրին առաջի (Լեւոնպիոյ) ապահովելու զապագայի քրիստոնեայ ժողովրդոց որ կը գտնուին օսմանեան տերութեան մէջ: Որոց կրօնական և քաղաքական իրաւունքները յետ այսօրիկ պիտի դրուին ի ներքոյ երաշխաւորութեան ամէն տերութեանց և այս կերպիւ գլխաւոր նպատակը՝ զոր Ուստիան իւր առջև ունի այժմեան պատերազմին մէջ, ի գործ դրուած պիտի ըլլայ: Եւ թէ վեհապառ կայսեր զգացմունքը զորս առաջիկայ յայտարարութեան մէջ կը ցուցնէ, ըստ արժանւոյն իմացուի Վերմանիոյ մէջ, ինչպէս կենթագրութիւնը որ պիտի իմացուի յայնժամ կարծեմք թէ կրնանք անուշեւ, որպէսզի գերմանական դաշնակցութիւնը միաւորուելով միեւնոյն երկրի վրայ և կատարեալապէս ապահով ըլլալով ի վերայ գերմանական օգտից որ այս ինչորոյն մէջ խառնուած են, արդիւնաւորէ պիտի իւր համակամութիւնը կը ունէ համար ի կշիռն Լեւոնպիոյ ի նպատակ խաղաղութեան մը, որուն հիմը՝ Բրուսիան և Լեւոնիոյն ինքնակամ ներկայացուցին մեզ չորս կէտե

րուն մէջ. այնպիսի հիմն, որ կատարելապէս գոհ պիտի ընէ զիրենք, կրէին ։
«Իսկ եթէ ընդհակառակն կուզեն գործիք մը ընել այս միութիւնը, որ միւս անգամ հաստատուն կրպակուի Ռուսիոյ խնամքը, յառաջ գնեն համար նոր պայմաններ, որ թէ՛ ըստ հիման և թէ՛ ըստ ձեռքի չեն կրնար միաբանիլ Ռուսիոյ արժանաւորութեանը հետ, յայնժամ կայսրը չեղբայրի թէ գերմանական տէրութիւնը ներք պիտի մերժեն այս օրինակ պահանջմունքները ։ Եւ որովհետեւ որ գալու ըլլան, իբրեւ հակառակ իրենց արգարածներ զգացմանցը, ինչպէս նաեւ Վերմանիոյ ճշմարիտ օգտիցը ։ Ռուսի կայսրը կարծէ թէ իրաւունք ունի խնդրելու Վերմանիայէն հաստատուն և յարատեւ չեղբորութիւն մը ինչպէս որ պատերազմին սկիզբէն ի վեր հրատարակուեցաւ, փոխանակ զինման և յօժարամուտութեան՝ որով ընկալաւ զինգիրը որ եղև նմայնուն Վերմանիոյ» ։

Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։

«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

Ժողովին առջևը, ըստորում՝ չկարծուիր նաեւ թէ Վերտիքսը սխալմամբ անցուցած ըլլայ այս պիտի գումար մը իւր պահանջից կողմը, ըստ որում, ի մէջ ուրիշ բանադատեալ բացատրութեանց, Սէհէմմէտ Սուլթանէն յուզարկուած յիշատակագրոյն մէջ զորոքուած է թէ, «Վերտիքսը խորհրդով՝ շտապի օր մը գտաւ, յորում բարձրագոյն փաշան շտապ զգալով էր, և խուճապաւ անոր հաճութիւնը ստանալով կըքել տուաւ իւր հաշիւները» ։ Այս խօսքը կը հաստատուի թէ նոյն ինքն փաշան չի կրնար վէճի տակ ձգել զվեհափառութիւնը յիշեալ հաշիւներուն մասին ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

«Եւստիպիոս Բանկանիւնիւ լրագիրը՝ իւր թերթին մէջ որ ի 7-19 դեկտեմբերի, յետագայ դատարկիքը կը հրատարակէ ։
«Պաշտօնական աղբարարութիւն ։
«Վեհափառ Սուլթանին հրամանացը համեմատ» յանձնարարական ժողով մը հաստատուեցաւ ի մասին դրամոց, զոր Նիզամիյեան Վերտիքսը գործութեամբ երեք պարտամուրհակաց, կը պահանջէ Սէհէմմէտ Սուլթանէն ։ Այս յանձնարարական ժողովը հարցումներ ըրաւ Նիզամիյեան Վերտիքսին և հարցաքննութեան վրայագիրը ըստ օրինի կըքուելով, յուզարկեցաւ յիշեալ փաշային, որ արժան չէր համարած անձամբ ներկայ գտնուիլ յանձնարարական ժողովին մէջ ։ Ի պատասխանի, յիշատակագիր մը յուղարկած էր բարձրագոյն փաշան, կըքեալ իւր կրթովը, որուն մէջ գիտադու թիւններ և ենթադրութիւններ ըրած էր, որոնք հիմաւոր չեղեկութիւն յանձնարարական ժողովին, պարտաւորեցաւ գաւոր յառաջ տանել ։

խորհրդական կարգեցաւ ։ Դարձեալ եկամտից նոր տեսուչ պաշտօնէն անուըն՝ փոխանակ Շէֆիք փաշա գրուելու, Շէֆիք փաշա գրուելու ։

— Դարձրապատիւ արքայազուն Քեմալիյի Գուբար, որուն առողջութիւնը բարեբաղդաբար օրըստօրէ լաւանալու վրայ է ։ Օրէնք Սուլթան ըսուած պանդոլը ձգելով, եկաւ Մեզլիյի պաշտօնը բնակեցաւ ի Բէրա, ուր վեհափառ կայսրը անցեալ շաբթու բարեհաճեցաւ գալու, յայտնելու իւր արքայազուն Գուբարին, որուն հետ մարդասիրաբար խօսակցեցաւ, և Մեզլիյի թաղուհայն համար իւր ունեցած համակրութիւնը յայտնեց ։ Վեհափառ լրտ Սուլթան թերթի թերթիքի և լեռի Սուլթանի ընկերութեան իւր գտնեցաւ ներկայ էին այս այցելութեան, ուստի օգոստոսփառ Սուլթանը հաճեցաւ անոնց հետ ևս քիչ մը խօսակցելու ։

— Մնայ 10ին արտաքին գործոց տեսուչ Մալիք փաշան Մեզլիյի գետպանին այցելութեան գնաց ։

ՔԱՆԱՔԱՆ ԽԱՌԲԵ

Չմիւսիս 17 Դեկտեմբերի ։

Նահանգիս կուսակալ փեմմաթայ Բամիյի փաշան ըստ ինքրոյ իւրոյ թոյլտուութիւն ստանալով Դարձրապատիւ Դանէն, այսօր կը գնին իր տանդուպօրն երթալու ։ Իւր բացակայութեան ժամանակը քաղաքական ժողովը և տնոր նախագահը պիտի կառավարեն նահանգիս գործերը ։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆԵՑՈՒՆ

Դեղահայր Թովմայի Հոգեւոր ։

Այս անգին դեղը, որ բողոքովն բաղկացեալ է առողջարար խօսքերէ, չկարողանալով իւր մէջ ոչ միայն և ժողովրդական կարգը, որովհետեւ Սուլթանը որ քաղաքէ փախուց և մատաղ մանկանց ու խիտ տկար կազմուածոց համար, նոյնպէս շուտ և հաստատուն չէր ընդունուիլ ։ Բայց յայտնակ կատարեալութեան անկման ի մասին իւր ներգործութեանցը և հետեւեցեալն Սուլթանը անուշաբաթ, կը հետազոտէ և միանգամայն կը փարատէ ամէն տեսակ հիւանդութիւնները ։ Ինչպէս աստիճանի հասած ըլլան և որպէս հին ժամանակէ հետեւ արմատացեալ ըլլան ։ Հազարաւոր մարդիկ բժշկեցան այս գեղը գործածելով, որոցմէ շատերը գերեզմանին դուրը հանուելէ ետեւ, քիչ մը յարատեւութեամբ վերստին ստացան իրենց առողջութիւնը, և կենդանական գործութիւններն ձեռք բերին երբոր ուրիշ ամէն դեղերէն յոյսերին կարեւրէին բոլորովին ։

Սուտի սաստիկ արտաքինութիւնը յուսահատութեան մէջ թող չլինան ։ Այլ արժանաւոր փորձը ընեն այս պատուական դեղին ազդու ներգործութեանցը, և շուտով իրենց քաղաքը ընկնելու ստանալու բարեբաղդութիւնը պիտի ունենան ։

Կը յորդորեմք հիւանդները, որպէս զի որպէս կարելի է, փութեալս հոգ տանին գործածելու այս բժշկարար գեղը հետեւեալ խօսքութեանց համար ։

Դեղահայր Թովմայի (սալմա) ։
Շէֆիք փաշան (սալմա) ։
Մարդոյս մարմոյն վրայ եղած բիծերու ախար ։
Քուէական ջերմերը ։ Մաղձ (զաքրա) ։
Թոքացաւորութիւն, կամ թոքային տկարութիւն ։
Մաղձ (զաքրա) ։
Սրտաւորութիւն (սրտաւոր) ։
Օտիկ (երանձնաբ կլկ) ։ Խիթ (սանձը) ։
Կանանց ամսական օրինաց անկարգութիւնը ։
Սկիւտեակ ջերմերը ։ Ուռնացաւորութիւն (նիքրիս) ։
Գլխացաւորութիւն ։ Դժուարամարտութիւն ։
Բորբոքում (էնթերալիտիս) ։ Գալուկ (սարլըք) ։
Լեղի (զաքրա ձիւր) հիւանդութիւնը ։
Երկկանաժողովութիւն (նեքրիթ) ։
Տեղատեղութիւն (մայաւոր) ։
Յօդացաւորութիւն (քիւմաթիւմ) ։
Միկրոգլոմերութիւն ։ Խոլը պարանոցի (ստաճա) ։